

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ПРОТИПОЖЕЖНИЙ ЗАХИСТ

Знаки безпеки
Форма та колір
(ISO 6309:1987, IDT)

ДСТУ ISO 6309:2007

Видання офіційне

БЗ № 4-2007/61

Київ
ДЕРЖСПОЖИВСТАНДАРТ УКРАЇНИ
2008

ПЕРЕДМОВА

1 ВНЕСЕНО: Український науково-дослідний інститут пожежної безпеки МНС України (УкрНДІПБ МНС України)

ПЕРЕКЛАД І НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ РЕДАГУВАННЯ: **Н. Довгошеєва**; **О. Несенюк**; **В. Орел**, канд. хім. наук; **М. Откідач**, канд. техн. наук; **О. Сізіков**, канд. техн. наук; **Є. Степанюк** (науковий керівник); **С. Струк**

2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Держспоживстандарту України від 30 березня 2007 р. № 71 з 2007–10–01

3 Національний стандарт відповідає ISO 6309:1987 Fire protection — Safety signs (Протипожежний захист. Знаки безпеки)

Ступінь відповідності — ідентичний (IDT)

Переклад з англійської (en)

4 НА ЗАМІНУ: ГОСТ 12.4.026–76 у частині пунктів 1.1, 1.2, 1.4, 1.6 таблиці 5, пунктів 2.1, 2.2 таблиці 6, пунктів 4.1—4.11 таблиці 8; знаків 1.1, 1.2, 1.4, 1.6, 2.1, 2.2, 4.1—4.11 додатка 3

Право власності на цей документ належить державі.
Відтворювати, тиражувати і розповсюджувати його повністю чи частково
на будь-яких носіях інформації без офіційного дозволу заборонено.
Стосовно врегулювання прав власності треба звертатися до Держспоживстандарту України

Держспоживстандарт України, 2008

ЗМІСТ

	С.
Національний вступ	IV
1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання	1
3 Знаки безпеки	2
3.1 Засоби оповіщення про пожежу і засоби ручного керування	2
3.2 Шляхи евакуації	2
3.3 Обладнання для пожежогасіння	3
3.4 Зони або матеріали особливого пожежного ризику	4
3.5 Додаткові знаки	5

НАЦІОНАЛЬНИЙ ВСТУП

Цей стандарт є тотожний переклад ISO 6309:1987 Fire protection — Safety signs (Протипожежний захист. Знаки безпеки).

Технічний комітет, відповідальний за цей стандарт, — ТК 25 «Пожежна безпека та протипожежна техніка».

Стандарт містить вимоги, які відповідають чинному законодавству України.

Структура та технічний зміст національного стандарту відповідають міжнародному стандарту ISO 6309 Fire protection — Safety signs.

До стандарту було внесено незначні редакційні зміни, зумовлені вимогами національних нормативних документів. Довідкову інформацію по тексту позначено рамкою і заголовком «Національна примітка» та «Національне пояснення».

До стандарту внесено такі редакційні зміни:

— назву стандарту «Протипожежний захист. Знаки безпеки» змінено на «Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір» у зв'язку з узгодженням її з чинними національними стандартами;

— вилучено структурний елемент міжнародного стандарту (МС) «Foreword (Передмова)»;

— у структурний елемент стандарту «Бібліографічні дані» долучено класифікаційне угруповання нормативного документа згідно з ДК 004–2003;

— слова «цей міжнародний стандарт» замінено на «цей стандарт»;

— структурні елементи стандарту: «Титульний аркуш», «Передмову», «Національний вступ» та «Бібліографічні дані» — оформлено згідно з вимогами національної стандартизації України.

Копії стандартів, на які є посилання у тексті, можна отримати в Головному фонді нормативних документів.

У стандарті є посилання на МС, які не прийняті як національні стандарти (НС):

— ISO 7010:2003 Graphical symbols — Safety colours and safety signs — Safety signs used in workplaces and public areas (Графічні символи. Кольори і знаки безпеки. Знаки безпеки для робочих місць та місць громадського призначення);

— ISO 6790 Equipment for fire protection and fire-fighting — Graphical symbols for fire protection plans — Specification (Обладнання для протипожежного захисту і пожежогасіння. Графічні символи для планів протипожежного захисту. Технічні вимоги).

У стандарті є посилання на МС, які не чинні, але є нові МС на заміну:

Позначення нечинного МС	Позначення чинного МС на заміну
ISO 3461 Graphic symbols — General principles for presentation (Графічні символи. Загальні принципи представлення)	IEC 80416-1:2001 Basic principles for graphical symbols for use on equipment — Part 1: Creation of symbol originals (Основні принципи створення графічних символів, використовуваних на обладнанні. Частина 1. Створення оригіналів символів)
ISO 3864 Safety colours and safety signs (Кольори безпеки і знаки безпеки)	ISO 3864-1:2002 Graphical symbols — Safety colours and safety signs — Part 1: Design principles for safety signs in workplaces and public areas (Графічні символи. Кольори безпеки і знаки безпеки. Частина 1. Принципи проектування знаків безпеки для робочих місць та місць громадського призначення) ISO 7010:2003 Graphical symbols — Safety colours and safety signs — Safety signs used in workplaces and public areas (Графічні символи. Кольори і знаки безпеки. Знаки безпеки для робочих місць та місць громадського призначення)
ISO 4196 Graphical symbols — Use of arrows (Графічні символи. Використання стрілок)	ISO 80416-2:2001 Basic principles for graphical symbols for use on equipment — Part 2: Form and use of arrows (Основні принципи створення графічних символів, використовуваних на обладнанні. Частина 2. Форма й використання стрілок)

У стандарті є посилання на МС, які прийняті як національні стандарти (НС):

Позначення МС	Позначення НС	Ступінь відповідності
IEC 80416-1:2001 Basic principles for graphical symbols for use on equipment — Part 1: Creation of symbol originals (Основні принципи створення графічних символів, використовуваних на обладнанні. Частина 1. Створення оригіналів символів)	ДСТУ IEC 80416-1:2005 Основні принципи створення графічних символів, використовуваних на обладнанні. Частина 1. Створення оригіналів символів (IEC 80416-1:2001, IDT)	Ідентичний
ISO 3864-1:2002 Graphical symbols — Safety colours and safety signs — Part 1: Design principles for safety signs in workplaces and public areas (Графічні символи. Кольори безпеки і знаки безпеки. Частина 1. Принципи проектування знаків безпеки для робочих місць та місць громадського призначення)	ДСТУ ISO 3864-1:2005 Графічні символи. Кольори та знаки безпеки. Частина 1. Принципи проектування знаків безпеки для робочих місць та місць громадського призначення (ISO 3864-1:2002, IDT)	Ідентичний
ISO 80416-2:2001 Basic principles for graphical symbols for use on equipment — Part 2: Form and use of arrows (Основні принципи створення графічних символів, використовуваних на обладнанні. Частина 2. Форма й використання стрілок)	ДСТУ ISO 80416-2:2005 Основні принципи створення графічних символів, що використовують на обладнанні. Частина 2. Форма й використання стрілок (ISO 80416-2:2001, IDT)	Ідентичний

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ПРОТИПОЖЕЖНИЙ ЗАХИСТ

**Знаки безпеки
Форма та колір**

ПРОТИВОПОЖАРНАЯ ЗАЩИТА

**Знаки безопасности
Форма и цвет**

FIRE PROTECTION

**Safety signs
Shape and color**

Чинний від 2007-10-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт установлює знаки безпеки, використовуваних у сфері протипожежного захисту та пожежогасіння. Вимоги цього стандарту застосовні у всіх випадках коли необхідно або бажано надати загальнодоступну інформацію про місця розташування і (або) характер:

- a) засобів оповіщення про пожежу і засобів ручного керування;
- b) шляхів евакуації;
- c) засобів пожежогасіння;
- d) засобів запобігання поширенню пожежі;
- e) зон або матеріалів особливого пожежного ризику.

Цей стандарт не стосується графічних символів, використовуваних на планах чи картах, які входять до сфери дії ISO 6790.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

ISO 3461 Graphic symbols — General principles for presentation

ISO 3864 Safety colours and safety signs

ISO 4196 Graphical symbols — Use of arrows

ISO 6790 Equipment for fire protection and fire-fighting — Graphical symbols for fire protection plans — Specification.

НАЦІОНАЛЬНЕ ПОЯСНЕННЯ

ISO 3461 Графічні символи. Загальні принципи представлення

ISO 3864 Кольори безпеки і знаки безпеки

ISO 4196 Графічні символи. Використання стрілок

ISO 6790 Обладнання для протипожежного захисту і пожежогасіння. Графічні символи для планів протипожежного захисту. Технічні вимоги.

3 ЗНАКИ БЕЗПЕКИ

Ці знаки наведено в табличній формі відповідно до класифікації, поданої в сфері застосування (розділ 1). У кожній таблиці в графі «Значення» текст у дужках вказано двома мовами: англійською та французькою.

Форма і колір знаків безпеки відповідають технічним вимогам ISO 3461, ISO 3864 та ISO 4196.

Національна примітка

Згідно з ДСТУ ISO 639-94. Коди назв мов (ISO 639:1988, IDT)

«en» — код англійської мови;

«fr» — код французької мови.

3.1 Засоби оповіщення про пожежу і засоби ручного керування

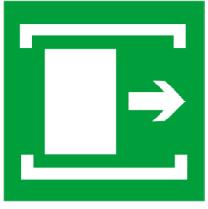

№ з/п	Знак	Значення	Форма і кольори	Примітка
1		Пристрій ручного вмикання (en: Manual activating device fr: Commande manuelle)	Квадратний знак Фон: червоний Символ: білий	Призначається для позначення ручного пожежного сповіщувача або пристрою ручного керування системи проти-пожежного захисту (напр., стаціонарної системи пожегогасіння)
2		Звуковий сповіщувач (en: Alarm sounder fr: Avertisseur sonore)	Квадратний або прямокутний знак Фон: червоний Символ: білий	Треба використовувати окремо або разом із знаком № 1, якщо пожежний сповіщувач видає звуковий сигнал тривоги, який одразу сприймається людьми, що перебувають у приміщеннях
3		Телефон, що його використовують у разі надзвичайної ситуації (en: Telephone to be used in emergency fr: Téléphone à utiliser en cas d'urgence)	Квадратний або прямокутний знак Фон: червоний Символ: білий	Знак позначає або вказує місце розташування телефона, придатного оповіщувати в разі пожежі

3.2 Шляхи евакуації

№ з/п	Знак	Значення	Форма і кольори	Примітка
4		Евакуаційний вихід ¹⁾ (en: Emergency exit ¹⁾ fr: Sortie à utiliser en cas d'urgence ¹⁾)	Квадратний або прямокутний знак Фон: зелений Символ: білий	Цей знак треба використовувати для вказування всіх виходів, якими можна користуватися в разі надзвичайної ситуації. Він має супроводжуватися стрілкою (знаком № 20) у разі, якщо двері не знаходяться поряд. Стрілка може вказувати направо або наліво

¹⁾ Через директиву (77/576/ЕЕС) деякі країни-учасники можливо не зможуть використовувати знак, прийнятий у міжнародному стандарті ISO 6309.

№ з/п	Знак	Значення	Форма і кольори	Примітка
5		Не захащувати (en: Do not obstruct fr: Ne pas obstruer)	Круглий знак Фон: білий Символ: чорний Круглий обід і перехресна лінія: червона	Знак треба застосовувати у випадках, коли захащення являє конкретну загрозу (шляхам евакуації, аварійним виходам, доступу до обладнання для пожежогасіння)
6		Зсунути, щоб відкрити (en: Slide to open fr: Faire coulisser pour ouvrir)	Квадратний або прямокутний знак Фон: зелений Символ: білий	Треба застосовувати разом із знаком № 4 на зсувних аварійних виходах, якщо їх використання дозволене. Треба використовувати відповідну орієнтацію, що відповідає напрямку відчинення дверей
7		Штовхнути, щоб відчинити (en: Push to open fr: Pousser pour ouvrir)	Квадратний або прямокутний знак Фон: зелений Символ: білий	Цей знак треба розташовувати на дверях для вказування напрямку відчинення
8		Потягнути, щоб відчинити (en: Pull to open fr: Tirer pour ouvrir)	Квадратний або прямокутний знак Фон: зелений Символ: білий	Цей знак треба розташовувати на дверях для вказування напрямку відчинення
9		Розбити, щоб отримати доступ (en: Break to obtain access fr: Casser pour obtenir l'accès)	Квадратний або прямокутний знак Фон: зелений Символ: білий	Цей знак можна використовувати: а) коли необхідно розбити скляну панель для отримання доступу до ключа кнопки або засобів відчинення; б) коли необхідно розбити, щоб утворити вихід

3.3 Обладнання для пожежогасіння

№ з/п	Знак	Значення	Форма і кольори	Примітка
10		Комплект обладнання для пожежогасіння (en: Collection of fire-fighting equipment fr: Ensemble d'équipement d'incendie)	Квадратний або прямокутний знак Фон: червоний Символ: білий	Цей знак треба використовувати для запобігання збільшенню кількості знаків

№ з/п	Знак	Значення	Форма і кольори	Примітка
11		Вогнегасник ¹⁾ (en: Fire extinguisher ¹⁾ fr: Extincteur d'incendie ¹⁾)	Квадратний або прямокутний знак Фон: червоний Символ: білий	
12		Пожежний кран-комплект (en: Fire hose reel fr: Dévidoir ou robinet d'incendie armé)	Квадратний або прямокутний знак Фон: червоний Символ: білий	
13		Пожежна драбина (en: Fire ladder fr: Echelle d'incendie)	Квадратний або прямокутний знак Фон: червоний Символ: білий	

3.4 Зони або матеріали особливого пожежного ризику

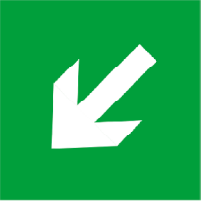
№ з/п	Знак	Значення	Форма і кольори	Примітка
14		Пожежонебезпечно. Легкозаймисті матеріали (en: Danger of fire — Highly flammable materials fr: Danger d'incendie — Matières très inflammables)	Трикутний знак Фон: жовтий Символ: чорний Трикутник: чорний	Зазначають наявність легкозаймистих матеріалів
15		Пожежонебезпечно. Окисники (en: Danger of fire — Oxidizing materials fr: Danger d'incendie — Matières comburantes)	Трикутний знак Фон: жовтий Символ: чорний Трикутник: чорний	
16		Вибухонебезпечно. Вибухові матеріали (en: Danger of explosion — Explosive materials fr: Danger d'explosion — Matières explosives)	Трикутний знак Фон: жовтий Символ: чорний Трикутник: чорний	Треба використовувати для вказування можливого існування вибухонебезпечного середовища, горючого газу або вибухових матеріалів

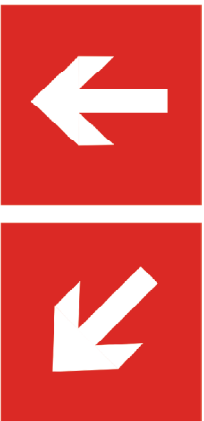
¹⁾ Символ, наведений у Додатку 1 до ISO 7001 Public information symbols (Символи громадської інформації), можна також використовувати як символ загальної громадської інформації.

№ з/п	Знак	Значення	Форма і кольори	Примітка
17		Заборонено гасити водою (en: Water as extinguishing agent prohibited fr: Extinction à l'eau interdite)	Круглий знак Фон: білий Символ: чорний Круглий обід і перехресна лінія: червоні	Використовують у випадках, коли гасити водою заборонено
18		Заборонено курити (en: Smoking prohibited fr: Défense de fumer)	Круглий знак Фон: білий Символ: чорний Круглий обід і перехресна лінія: червоні	Треба використовувати у випадках, коли куріння може спричинити небезпеку пожежі
19		Заборонено відкрите полум'я. Заборонено курити (en: No open flame — Smoking prohibited fr: Flammes nues interdites — Défense de fumer)	Круглий знак Фон: білий Символ: чорний Круглий обід і перехресна лінія: червоні	Треба використовувати у випадках, коли куріння або відкрите полум'я може спричинити небезпеку пожежі або вибуху

Примітка. Знаки номерів від 14 до 19 є сумісними з ISO 3864.

3.5 Додаткові знаки

№ з/п	Знак	Значення	Форма і кольори	Примітка
20	 	Стрілка напрямку на шляхах евакуації (en: Directional arrow for escape route fr: Flèche directionnelle indiquant un chemin d'évacuation)	Квадратний або прямокутний знак Фон: зелений Символ: білий	Треба використовувати лише разом із знаком № 4 для вказування напрямку до виходу, який можна використовувати в разі надзвичайної ситуації

№ з/п	Знак	Значення	Форма і кольори	Примітка
21		<p>Напря́м до місця розташування обладнання для пожежогасіння або пристрою оповіщення (en: Direction of location of fire-fighting equipment or warning device fr: Indication de localisation d'un équipement de lutte contre l'incendie ou d'un autre moyen d'alarme ou d'alerte)</p>	<p>Квадратний або прямокутний знак Фон: червоний Символ: білий</p>	<p>Треба використовувати лише разом із знаками № 1—3 і № 10—13 для вказування напрямку місця розташування обладнання для пожежогасіння або пристроїв оповіщення</p>

Код УКНД 01.080.99; 13.220.01

Ключові слова: протипожежний захист, протипожежне обладнання, пожежогасіння, безпека, знаки, символи.

Редактор **С. Мельниченко**
Технічний редактор **О. Касіч**
Коректор **О. Писаренко**
Верстальник **І. Барков**

Підписано до друку 14.01.2008. Формат 60 × 84 1/8.
Ум. друк. арк. 1,39. Зам. Ціна договірна.

Виконавець
Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ») вул. Святошинська, 2, м. Київ, 03115

Свідоцтво про внесення видавця видавничої продукції до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції від 14.01.2006 р., серія ДК, № 1647